

Egy szenvedélyes gyógyító-tanár

Fáradhatatlan, mindig valami többre, valami jobbra vágyik, aki azonban az életével mégsem elégedetlen, sőt, nagyon is igyekszik meglátni és értékelni az élet legapróbb szépségeit is Pászthy Bea. A hazai gyermekpszichiátria egyik legismertebb és legjelentősebb képviselője a hitelességet tartja a legfontosabb emberi értéknek.

Nem könnyű önnel interjú-időpontot egyeztetni. Ennyi mindent csinál egyszerre?

Valóban nem unatkozom, sok mindent csinálok párhuzamosan. Vezető egyetemi docensként dolgozom a Semmelweis Egyetem Gyermekpszichiátriai Osztályán, amelyet 2005-ben Tulassay Tivadar professzor úr segítségével és támogatásával hoztam létre, válaszul a társadalmi kihívásokra, hisz egyre több a mentális betegséggel küzdő gyermek és fiatalos. Azóta gyógyítok, oktatok, segítem a fiatal szakemberek fejlődését, szervezek graduális és posztgraduális képzéseket, szakmai konferenciákat. Emellett a szakmai kollégium gyermekpszichiátriai tagozatának elnökeként az országos szakmapolitikában is sok feladatom van.

A kollégák és a fiatalok szakmai fejlődését több módon is segíti.

Fontos feladatomban tartom a rezidensképzést, a jövő orvosgenerációjának szakmai mentorálását. Amellett, hogy a Semmelweis Egyetemen szakmailag kiváló szakembereket képzünk, legyenek emberséges, a beteg érdekeit és méltóságát szem előtt tartó gyógyítók, akik tudásukkal és személyiségükkel egyaránt szolgálják a beteg ember gyógyulását. A mai világ versenyzésre kondicionálja a fiatalokat, pedig az egészségügyben kizárólag a csapatmunka, az együttműködés a célravezető. Négy éve éppen ezért indítottam el a Disputa-szemináriumot, ahova a fiatal gyermekpszichiáter rezidensek járnak havonta egyszer, mint egy

klubba. Itt a gyermekpszichiátria aktuális kérdéseiről hallanak előadásokat, illetve az általuk prezentált eseteken keresztül, együttműködő közegben tanulják a gyermekpszichiátriát. Örülök, hogy mindig telt ház van, szeretnek ide járni, ilyen körülmények között tanulni a fiatalok. De nem csak a leendő gyermekpszichiáterek, hanem a társszakmában dolgozó kollégák szakmai támogatását is szívügyemnek tartom. 2005-ben indítottam el a két évente megrendezésre kerülő Gyakorlati Gyermekpszichiátria Gyermekorvosoknak kongresszust, és 2015-ben a Háziorvosok Pszichiátriai és Pszichoszomatikus Akadémiája (HOPPÁ) továbbképző tanfolyamot. Ez utóbbit évente rendezzünk, és a résztvevők száma jelzi, mekkora szükség volt erre az interdiszciplináris együttgondolkodást segítő kongresszusra, idén már 530-an regisztráltak a jövő héten kezdődő kongresszusra. Emellett 2006-ban Túry Ferenc professzorral együtt elindítottuk a Magyar Evészavar Konferenciát.

Honnan van ennyi mindenre energiája?

Számomra mindez nem teher, nagyon szeretem a munkámat, ráadásul van egy állandó belső késztetésem arra, hogy hozzátegyek valamit ahhoz, hogy a világ egy kicsit jobb hely legyen.

Van vajon ennek a habitusnak családi gyökere?

A szüleim is igazán nagy szenvedéllyel végezték a munkájukat. Mindketten pedagógusok, édesapám volt az Eszterházy

Dr. Pászthy Bea

- ▶ Csecsemő- és gyermekgyógyász, gyermekpszichiáter, klinikai farmakológus és pszichoterapeuta szakorvos. Kognitív viselkedésterapeuta és családpszichoterapeuta.
- ▶ Egyetemi docens a Semmelweis Egyetem I. Gyermekgyógyászati Klinikáján.
- ▶ 2005-ben a Semmelweis Egyetem I. Gyermekgyógyászati Klinikáján elindította az első egyetemi gyermekpszichiátriai osztályt és megszervezte a gyermekpszichiátriai szakorvosképzést.
- ▶ 2006-ban egészségügyi szakmenedzser diplomát, 2007-ben PhD fokozatot szerzett.
- ▶ Gyakorlati Gyermekpszichiátria Gyermekorvosoknak, Magyar Evészavar Kongresszus, Háziorvosok Pszichiátriai és Pszichoszomatikus Akadémiája továbbképző tanfolyam megálmodója és szervezője.
- ▶ A Szakmai Kollégium Gyermekpszichiátriai és Addiktológiai Tagozatának elnöke.
- ▶ A SE Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Grémiumának elnöke.
- ▶ A Nemzeti Vizsgabizottság Gyermekpszichiátriai Bizottságának elnöke.
- ▶ A European Medicines Agency (London) állandó gyermekpszichiátriai szakértője.
- ▶ A Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapító kuratórumi tagja.

Károly Egyetem gyakorló iskolájának az igazgatója. Ő már a hetvenes évek elején fontosnak tartotta, hogy az angolszász műveltség, kultúra bejöjjön Magyarországra, ezért amikor még a német és az orosz volt a két fő idegen nyelv, angol tagozatot indított a gyakorló iskolában. Így tanulhattam én nyolcéves koromtól intenzíven angolt, aminek a mai napig óriási hasznát veszem, hiszen nemcsak dolgoztam és közel hat évig éltem Angliában, de mára a terápiáim egy részét is angolul végzem, itthon is.

Azt mondta, édesanyja is pedagógus.

Mégpedig olyan kiváló pedagógus, aki példaképe tudott lenni tanítványainak, s ha a szülővárosomban, Egerben sétálunk, a mai napig nagy szeretettel köszöntik a már nagymamakorú volt tanítványai. Édesanyámnak nagyon hálás vagyok, csodálatos gyermekkort és biztonságot adott nekem, mind a mai napig ebből merítek erőt, ebből táplálkozom. Bármilyen nehézségem volt, mert akadt bizony ilyen az életemben több is, ő mindig mellettem állt, mindig számíthattam rá. A mai napig ő a legnagyobb erőforrásom. Minden reggel és este felhívom, a vele való beszélgetés ad keretet a napomnak. 82 évesen is kiváló fizikai és szellemi állapotban van. Tőle a feltétel nélküli elfogadást kaptam, amiben gyerekként nagyon jó megmerítkezni. Azt hiszem, a bizalom az emberek iránt, a hit a jószágban, az elfogadó szeretet, ami a szakmámban olyan nagyon fontos dolgok, tőle jöttek. Míg édesapámtól az egyszerűséget és a szenvedélyességet tanultam meg, édesanyámtól azt, hogy felelősek vagyunk önmagunkért, testi és lelki egészségünkért, ezek megőrzéséért aktívan tenni kell.

Az édesanyjától kapott mintát anyaként is továbbvitte?

Sajnos nem tudtam olyan jó, mindig elérhető és kiegyensúlyozott édesanya lenni, mint az én anyukám. Nyilván ez nyughatatlanabb habitusomból és orvosi hivatásomból is adódott. Két gyermekem van és egy hatéves unokám. Lányom, Érmezei Lili 31 éves, a Moholy Nagy Művészeti Egyetemen végzett fotóművész, aki most végezte el a University of Liverpool üzleti és szervezeti pszichológia szakát is. Finn férjével Helsinkiben

él, és az egyik legprogresszívebb finn kreatív ügynökség stratégiai igazgatója, tele izgalmas ötletekkel, újítás iránti vágygal. Fiam, Pászthy-Szabó Benedek 24 éves, orvostanhallgató. Őbenne is ott a művészhajlam, és az elmélyült kreativitás, amiben gyönyörködöm, mivel én annyi mindent csinálok egyszerre, hogy az utóbbi időben számomra ez az elmélyültség kevésbé adatik meg. Ezért is imádom, amikor a kapolcsi házunk körül ügyködhetnek, kertészkedhetnek a biokertemben, mert akkor kiszakadok a mindennapi rohanásból.

Kapolcs a feltöltődés helye?

Kapolcs az újjászületés helye. A hely, ahol energiát lehet nyerni, ahol el lehet

mélyülni, bele lehet feledkezni a dolgokba, alkotni lehet és tölteni. A Balatonnal is nagyon gyengéd a viszonyom. Órákra bele tudok feledkezni a víz ezernyi zöldjébe. Bármelyik évszakban feltölt a látványával és a fényeivel.

A kertészkedés honnan jött?

Tulajdonképpen nem is tudom. Gyermekkoromból arra emlékszem, hogy a nagymamámmal időnként kertészkedtünk. Valószínűleg onnan jöhet a kert iránti szenvedélyem. Büszkeséggel tölt el, hogy a kapolcsi kertben megtermeljek mindent, ami egy évig elég a családomnak. Nyersen vagy félig elkészítve lefagyasztozom a zöldségeket, gyümölcsöket és ősszel-télén is mindig friss és egészséges ételeket eszünk. Mostanra értük el, hogy 30 kilométeres körön belül minden más alapélelmiszert is beszerzünk, ezzel is igyekszem csökkenteni az ökológiai lábnyomunkat. Rendszeresen főzök is, nagyon figyelek arra, hogy vegy-

szermentes, egészséges alapanyagokból készítsem a családomnak az ételeket.

Mi ad még pluszt? A művészet? Láttam, hogy tárlatvezetést tartott a Ludwig Múzeumban...

Ó, arra nagyon büszke vagyok, izgalmas kísérlet volt. A Ludwig Múzeum igazgatója kért fel, hogy a nemzetközi kortárs képzőművészet egyik legjelentősebb intermediális művészeinek a kiállításán tartsak rendhagyó tárlatvezetést. Sallatya Tykka művészete saját, belülről jövő élményeiből indul ki, a testről, a tökéletességre való törekvéseiről és az ezzel összefüggő önmagára irányuló kíméletlenségről beszél. A tárlatvezetésen, meglepetésemre elég sok gyógyult be-

teget is felfedeztem, néhányukat sok éve nem láttam, különleges és felemelő érzés volt előttük anorexiáról, gyógyulásról beszélni.

A téma miatt kérték fel éppen önt a tárlatvezetésre?

A Ludwig Múzeummal úgy kerültem közelebbi kapcsolatba, hogy az első férjem, Érmezei Zoltán szobrász és festőművész életműkiállítását ők rendezték meg 2016-ban. Megrázó és ugyanakkor nagy felismerésekkel teli időszak volt számomra a készülés, hisz a férjem 1991-ben bekövetkezett halála óta először néztem át szisztematikusan minden munkáját és értettem meg újabb részleteket, összefüggéseket vele és az élethez, a művészethez való viszonyával kapcsolatban. Rengeteget tanultam ebből, rengeteget tanultam tőle még halálában is. Zoltán fájdalmasan fiatalon, 35 évesen hunyt el, és mivel már a medikus éveimben együtt

éltem vele, a művészet a mindennapjaim részévé vált.

Miként?

Ma is rengeteget járok múzeumba, ha pedig nagyon fáradt vagyok, leveszek egy albumot a polcról, az mindig feltölt. Igazából már gyerekkoromban együtt éltem a művészettel: édesanyám rajz-művészet szakos tanár volt, édesapám pedig hegedült és fotózott. Otthon, a fürdőszobában hívtuk elő a képeket, és amikor a papíron megjelent a kép, az számomra maga volt a csoda. Magam is szívesen fotózok, festeni csak fejben festek, hetente több képet is kreálok a képzeletemben, sajnos azonban nincsen kézügyességem a megvalósításhoz.

A művészetén túl mi kapcsolja még ki?

A természet, a kirándulás. Az erdőben otthon vagyok és mindig jól érzem magam. Rengeteget kirándulunk férjemmel, Szabó Miklóssal, aki szintén egy elfoglalt orvos, de a hétvégeken szinte mindig igyekszünk időt találni fél-egynapos túrákra. Többször voltam az El Caminón, oda inkább egyedül megyek.

Mit jelent önnek az El Camino?

Ott, az Úton, az ember tényleg hátrahagy mindent, ami lényegtelen fizikai és szellemi értelemben egyaránt. Egyetlen cél van, eljutni A pontból B pontba, ami elképesztően egyszerűvé teszi az életet, ugyanakkor lehetővé tesz egy nagyon személyes találkozást önmagunkkal, komoly önismereti kaland. Csodálatos az életnek a zárándoklat alatt tapasztalt lenyűgöző egyszerűsége. Részévé lenni a természetnek – ezt az érzést egy ilyen hosszú gyaloglás alatt lehet a legjobban megtapasztalni. Az első két hét után elkezdtem megérteni a természet törvényszerűségeit, a szelet, az esőt, a felhők üzenetét, ugyanakkor a csendben és egyedülletben meghallani önmagam, megérteni az aktuális gondolataimat, vágyaimat. E külső és belső csend megtapasztalása – számomra legalábbis – elengedhetetlen. Az El Camino csendje szellemi energiát nyújt, ami utána hosszú hónapokig segít abban, hogy a legtöbbet adhassam magamból, amikor gyógyítok. A gyógyításban önmagunk maximumát kell nyújtani, ezért fontos a testi és lelki kondíció.

Azt mondják, a gyógyítás nem csak visz, de hoz is energiát a gyógyítónak.

Ezt magam is így gondolom. Amikor például egy súlyosan lesoványodott, testileg és lelkileg szinte haldokló anorexiás betegből néhány hónap alatt egészséges kamasz lesz, az hatalmas energiát ad. A betegekkel gyógyulásuk után még évekig kapcsolatban maradok, jönnek, írnak, hozzák a saját gyermekeiket. Sokan orvosok, pszichológusok lesznek közülük, találkozunk kongresszusokon, társaságokban. Olyan jó látni, hogy egészségesek, teljes, kreatív emberek lettek. Ez nagy erőt ad a hétköznapi küzdelmeiben.

A szüleit bizonyos értelemben példaképként említette. Vannak-e rajtuk kívül példaképei?

Szerencsés vagyok, mert nagyszerű emberekkel találkoztam, nagyszerű emberek formáltak életem során, igen, vannak példaképeim. Az első férjem például, aki három éven keresztül küzdött a rákkal, szenvedésében nemesedett. Megrendítő, ahogy az utolsó pillanatáig, a legnagyobb fájdalom ellenére méltósággal élt. Az élete utolsó hónapjaiban, amikor a teste már nagyon gyenge volt, készítette el a Corpus szoborsorozatot a saját szenvedéseiről. Tőle az élet méltóságát tanultam meg. De példaképem a mostani férjem, Szabó Miklós is, aki szintén gyerekgyógyász, neonatológus. Ő óriási szenvedéllyel, szeretettel foglalkozik a rábízott koraszülöttekkel és családjaikkal, és teszi humánusabbá az ellátásukat az intenzív osztályon. Szakmailag nagyon tisztielem a munkáját, bevallom, hogy

feleségként a hétköznapiakban inkább a hiányát élem meg, hisz kevés ideje jut ránk. Legnagyobb szakmai példaképem Tulassay Tivadar professzor, akit orvostanhallgató korom óta ismerek, és akinek az odafigyelő szeretete egész pályámon végigkísér. Emberi nagysága, nemes tartása, kitartása, intellektuális eleganciája, szellemi tisztasága és tisztessége példaértékű a számomra. Aztán Machay Tamás professzor úr, akinél a hivatásomat elkezdtem gyakorolni az I. Női Klinika neonatológiáján. Tőle azt tanultam meg, hogyan lehet jó humorral, szeretettel, lazán és a beteg legjavát akarva tisztességesen gyógyí-

tani. Itt gondolok szeretettel Dizseri Tamásra is, a Bethesda Gyermekkórház volt főigazgatójára, akivel haláláig szintén baráti volt a viszonyom. Tamás íróasztalán volt egy kis fatábla, amin, aki vele szemben ült, azt olvashatta: „Áldás vagy”. Csodálatos odafordulás ez a másik emberhez, a feltétel nélküli, megelőlegezett szeretet. Tőle ezt tanultam.

Melyek azok az emberi tulajdonságok, amelyek nagyon fontosak másokban, amiket tisztelni tud?

Azt hiszem, a belső zsinórmértékhez való ragaszkodás a legfontosabb számomra. Azokat tisztielem a legjobban, akik mindig, minden körülmények között kitartanak a saját értékeik mellett, legyenek azok hitbeli vagy morális elvek.

Akik hitelesek?

Így is fogalmazhatunk.

Önmagát mennyire tartja hitelesnek?

Reménykedem benne, hogy az vagyok. Az egykori gimnáziumi osztályfőnököm, Hernádi tanár úr nemrég hallott velem egy riportot a rádióban, és felhívott. Azt mondta: Bea, te most is ugyanolyan vagy, mint amikor tizennégy évesen megismertelek, ugyanúgy gondolkozol a világról és az emberekről. Akkor azt éreztem, hogy régen kaptam ennél nagyobb dicséretet. Mert ez azt jelenti, hogy ma is azon értékek mentén élek, amiket gyermekkoromban magamévá tettem. A volt tanárom negyven év távlatából ezt jelezte vissza, emiatt nagyon boldog voltam, hosszan örültem.

Az évészavarral való foglalkozás honnan jött?

Amikor elkezdtem gyermekpszichiáterként dolgozni, az anorexiásoktól féltem a legjobban. Nem értettem őket, ezért féltem tőlük, kerültem őket.

Aztán 2001-ben megismertem Túry Ferenc professzort, akitől a családterápiát tanultam, vele együtt kezdtem anorexiás betegeket gyógyítani, majd egyre több ilyen pácienszt küldött. Elkezdtem őket megérteni, aztán megszeretni. Mindent, amit az anorexiáról tudok, azt a betegeimtől és családjajuktól tanultam.

De a pályáját neonatológusként kezdte.

Igen, koraszülött intenzív osztályon dolgoztam az I. Női Klinikán a második gyerekem megszületéséig. Azóta is a legszebb diszciplínának tartom a neonatológiát, de egy családban elég egy neonatológus.

.... és lett pszichoterapeuta, gyermekpszichiáter, meg klinikai farmakológus szakorvos – ez hogy jött?

Mindig a teljes ember érdekelt. A holisztikus emberképben hiszek, az ered-

ményes gyógyítás kizárólag a test és a lélek, az egyén, a család és a környezet egységében képzelhető el.

Van még valami, amit szeretne megtanulni?

Jobban szeretnék érteni a biokertészetet. Most például füvesemberektől tanulok, hogy mit mivel kell együtt ültetni az organikus gazdaságban. A bankancslistámon még szerepel a tangó és a vitorlázás megtanulása és egy festőiskola.

Azt mondják, van, aki egyszerre több férfit is képes szeretni. Ha az oktatás és a gyógyítás férfiak lennének...

...akkor én bizony poligám lennék, miközben nőként nagyon is monogám vagyok. Imádok tanítani. Nagyon fontos, hogy a hallgatókat szeretettel meg tudjuk szólítani, helyesen segítsük őket orvosi identitásuk kialakításában. Segítenünk kell őket abban, hogy felfedezzék az orvos-beteg találkozás pozitív momentumait, ahol megteremtődik a gyógyításhoz szükséges szellemi tér orvos és páciense között. A gyógyítás feltétele az összhang a gyógyító és beteg között, ez független attól, hogy manuális szakmáról vagy pszichoterápiáról van szó. A rutin iparossá silányítja az orvost, pedig a gyógyítás művészet. Egy olyan művészeti ág, ahol egy csodálatos műtárgyat, az embert kell óvatosan, mint egy restaurátor megreparálni.

Olyan embernek tűnik, aki nagyon a helyén van.

Általában boldog ember vagyok, aki úgy érzem, valóban a helyén van.

Minden megvan az életében, vagy hiányzik esetleg valami?

Az hiányzik, hogy többet legyünk együtt a családdal. Két országban, és itthon is több városban lakunk, több együttlétre vágyom az édesanyámmal, gyermekeimmel, unokámmal. Szívesebben olvasok mesét úgy, hogy az unokám az ölemben ül, mint skype-on. Egy hatalmas házat képzelek el, ahol mind együtt élünk, ez persze csak álom. Egyébként meg törekszünk arra, hogy nyáron egy hónapot intenzíven együtt töltsünk, ekkor Kapolcs a bázis.

